

Datum

2019-10-24

Vår referens

Kajsa Gustafsson

Enhetschef

Kajsa.Gustafsson@malm.se

Tjänsteskrivelse

Malmöinitiativ - Låt barerna på Möllevångstorget ha öppet längre ASN-2019-12616

Sammanfattning

Ett initiativ (EF20190045) inom ramen för det s.k. Malmöinitiativet har inkommit till arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Initiativet avser senare öppethållande på serveringsställena vid Möllevångstorget och syftar till att främja nattliv och puls för barer och restauranger vid Möllevångstorget genom att låta uteserveringar ha öppet till klockan 03.00.

Initiativtagaren framför önskemål om en testperiod då barer och uteserveringar får ha öppet till 03.00 för att främja utelivet i staden och framhåller att Malmö behöver en internationell puls istället för att frysa i skuggan av Köpenhamn.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar att varje enskild ansökan måste prövas för sig och att restriktivitet råder vad gäller beviljande av sena serveringstider, med hänvisning till 8 kap. 17 och 19 §§ alkohollagen. Av paragraferna framgår att serveringsställets belägenhet, olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och risk för människors hälsa särskilt ska beaktas vid bestämmande av tiden för servering. I lydelsen innefattas att hänsyn ska tas till närboende i området.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende Malmöinitiativ EF20190045 enligt förvaltningens förslag och skickar det till initiativtagaren.

Beslutsunderlag

- Malmöinitiativ - Låt barerna på Möllevångstorget ha öppet längre - EF20190045
- G-Tjänsteskrivelse ASN 191128 - Malmöinitiativ - Låt barerna på Möllevångstorget ha öppet längre
- Förslag till yttrande ASN 191128 - Malmöinitiativ - låt barerna på Möllevångstorget ha öppet längre

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-11-06

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-11-14

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-11-28

Beslutet skickas till

Initiativtagaren

Ärendet

Ett initiativ (EF20190045) inom ramen för det s.k. Malmöinitiativet har inkommit till arbetsmarknads- och socialförvaltningen avseende öppethållande på serveringsställena vid Möllevångstorget. Initiativet syftar till att främja nattliv och puls för barer och restauranger vid Möllevångstorget genom att låta uteserveringar ha öppet till 03.00. Initiativtagaren framhåller att Malmö behöver en internationell puls istället för att frysa i skuggan av Köpenhamn.

Gällande rätt

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kap. 17 § om serveringsställets belägenhet, olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och särskild risk för människors hälsa. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00. Denna tid benämns som ”normaltiden” för servering.

Bestämmelsen i 8 kap. 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och sociala hänsyn ska ha klart företräde framför affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått senare serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan. Kommunen måste som tillsynsmyndighet i varje enskilt fall bedöma riskerna för olägenheter i samband med en utsträckning av serveringstiden. Polismyndighetens och miljöförvaltningens yttranden ska alltid tillmätas stor betydelse vid bestämmande av serveringstider. Detta gäller inte minst vid provningar om tillstånd för servering efter klockan 01.00 (prop. 1994/95:89 s. 97-98). Frågan om restaurangers serveringstider är av stor betydelse dels för boende i serveringsställets närhet och dels för polisens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet (prop. 2003/04:161 s. 64).

Av 8 kap. 17 § alkohollagen framgår att om alkoholserving på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda. I samband med ikraftträdandet av den nya alkohollagen 2011 framhölls serveringsställets belägenhet särskilt i paragrafen, i syfte att med eftertryck framhålla att det är närheten till särskilt utpekade miljöer, såsom platser där ungdomar vistas eller samlas, redan etablerade missbruks- eller brottsbelastade miljöer, trafikleder, utpräglade bostadsområden där buller från serveringsstället kan ge upphov till störningar, som typiskt sätt innebär risker för uppkomsten av olika alkoholrelaterade olägenheter (prop. 2009/10:125 s. 98). I författningskommentaren till omnämnd paragraf (prop. 2009/10:125 s. 170) tydliggörs att belägenheten syftar till ett serveringsställes geografiska belägenhet, t.ex. att serveringslokalen ligger i ett bostadsområde eller i ett område som på annat sätt är känsligt för störningar eller det annars kan befaras olägenheter avseende ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Förutom bostadsområden kan det vara fråga om närheten till skolor eller fritidsgårdar, institutioner för missbrukare eller liknande verksamhet.

Av äldre förarbete framgår att kommunen i t.ex. alkoholpolitiska program kan precisera vilka allmänna kriterier kommunen avser tillämpa vid bedömningen av om en servering kan orsaka alkoholpolitiska olägenheter. En individuell prövning måste dock alltid ske med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet (prop. 2000/2001:97 s. 53).

Malmö stads riktlinjer för alkoholserveringstillstånd (alkoholpolitiskt program)

Malmö stads riktlinjer för alkoholserveringstillstånd upprättades den 1 december 2014 och antogs i sin nuvarande reviderade form i kommunfullmäktige den 22 mars 2018. Av riktlinjerna framgår att kommunen vid ansökan om serveringstillstånd, ansökan om utökad serveringstid eller serveringsyta och vid ändrad verksamhetsinriktning ska bedöma om risk för olägenhet kan uppstå. Vid prövningen av om det finns risk för olägenheter eller särskild risk för människors hälsa ska en helhetsbedömning göras. Polismyndighetens bedömning av risk för ordningsproblem i serveringslokalen eller i dess omedelbara närhet och miljöförvaltningens bedömning av risk för störningar från serveringslokalen och från eventuell uteservering ska tillmätas stor betydelse. Kommunens kännedom om missförhållanden i serveringslokalen ska också vägas in i bedömningen.

Serveringstiderna berörs särskilt i riktlinjerna. Malmö stad kan, enligt riktlinjerna, med förarbetet i beaktande, för servering inomhus bevilja den i lagen föreskrivna s.k. normaltiden, klockan 11.00-01.00, alla dagar i veckan. För alkoholservering på uteservering är den serveringstid som vanligen beviljas klockan 11.00-01.00 fredag, lördag och dag före helgdag. För övriga veckodagar begränsas serveringstiden på uteservering ofta till klockan 23.00 och om serveringen avser en innergård begränsas den som regel till klockan 22.00. Om förutsättningar föreligger och ett antal i riktlinjerna uppställda krav som avser tidigare anmärkningar, villkor om förordnade och krav om utbildning är uppfyllda kan en senare serveringstid än klockan 01.00 beviljas. Den tidsram inom vilken Malmö stad beviljar servering är klockan 11.00 till 05.00. Ett av kraven för att beviljas en serveringstid efter klockan 01.00 är att Polismyndigheten och miljöförvaltningen bedömt att risken för ordningsstörningar är liten.

Förvaltningens bedömning och hänsynstaganden

Det finns ingen generell rätt att få ett serveringstillstånd. Kommunen ska vid varje ansökan bedöma riskerna för eventuella alkoholpolitiska olägenheter. Polismyndighetens yttrande om ordningsläget i området för den tilltänkta etableringen och miljöförvaltningens bedömning av risken för att störningar uppkommer för närboende ska tillmätas stor vikt i tillståndsprövningen. Ett avslag på en ansökan om tillstånd måste motiveras antingen med hänvisning till sökanden eller serveringsstället eller med hänsyn till att alkoholpolitiska olägenheter kan befaras uppstå genom den tilltänkta serveringen. Skälen för bedömningen måste preciseras i beslutet. Ett avslag på en ansökan om serveringstillstånd kan således inte grundas enbart på att det kommunala alkoholpolitiska programmet (de kommunala riktlinjerna) förbjuder etablering på ett visst angivet sätt eller en viss angiven plats, såsom t.ex. på eller intill Möllevångstorget.

För att en ansökan om serveringstillstånd ska beviljas krävs därutöver att dispositionsrätten till lokalen är styrkt. Dispositions rätt i det här avseendet, vilket framgår av rättspraxis, innebär inte enbart ett giltigt hyreskontrakt, utan inkluderar även att den tilltänkta serveringstiden godkänns av hyresvärden/fastighetsägaren. Om hyresvärden/fastighetsägaren säger nej till servering efter ett visst klockslag finns på grund av bristande dispositions rätt således inte förutsättningar att

bevilja ett serveringstillstånd under den ifrågavarande tiden. Även övriga krav i alkohollagen ska vara uppfyllda, såsom till exempel lämplighetskrav och krav om matservering.

Kommunen har vid två tillfällen prövat ansökningar om serveringstid efter klockan 01.00 på eller intill aktuellt område på Möllevångstorget. Inte i något av fallen godkände hyresvärderna/fastighetsägaren en senare serveringstid än klockan 01.00. Dispositionsrätten ansågs därmed inte styrkt och ansökningarna kunde inte bifallas.

Miljöförvaltningens invändningar

Miljöförvaltningen har med anledning av förevarande Malmöinitiativ inkommit med statistikuppgifter över antalet störningsärenden. Totalt har miljöförvaltningen identifierat/hanterat 43 störningsärenden avseende buller/musik på och runt Möllevångstorget. Antalet störningsärenden under 2017-2018 har varit fem till antalet. Serveringstiderna har under perioden varit oförändrade.

Miljöförvaltningen har även lämnat följande synpunkter. Miljöförvaltningen framhåller att det finns en risk att utökade serveringstider kan leda till fler inkomna störningsärenden än vad som tidigare varit fallet. Vidare konstaterar miljöförvaltningen att många av husen i kvarteren runt Möllevångstorget är äldre och därmed sämre isolerade och att risken därför är stor att boende kommer att störas vid en förlängning av serveringstiderna.

Polismyndighetens invändningar

Polismyndigheten har inkommit med yttrande med anledning av förevarande Malmöinitiativ. Av yttrandet framgår följande. Polismyndigheten har till uppgift att identifiera och upptäcka risker, främst av ordningsmässig art, och väga in dessa i bedömningen vid ansökningar om serveringstillstånd. Polismyndigheten menar att det finns en risk för ordningsstörningar vid en eventuell förlängning av serveringstiden vid Möllevångstorget. Polismyndigheten Region Syd betraktar i dagsläget Möllevångstorget som en ”redan etablerad missbruks- och brottsbelastad miljö” i enlighet med skrivningen i prop. 2009/10:125. Polismyndigheten avstyrker någon form av generellt beslut om senare serveringstider som innefattar det aktuella området och bedömer att risken för störningar för närboende är överhängande då människor tenderar att dröja sig kvar på platsen efter stängning.

Avslutning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har endast vid två tillfällen mottagit ansökningar om senare serveringstider än klockan 01.00 på och intill Möllevångstorget sedan nuvarande alkohollag trädde i kraft den 1 januari 2011. Ingen av ansökningarna har kunnat bifallas, på grund av att dispositionsrätten inte varit styrkt. Hyresvärdar/fastighetsägare har inte önskat sena serveringstider.

Om en ansökan inkommer till myndigheten kommer en prövning att göras i det enskilda fallet med ledning av förarbete, praxis och doktrin. Miljöförvaltningens och Polismyndighetens remissvar kommer att väga tungt i bedömningen av serveringstiden. Med ledning av ovanstående inkomna synpunkter från miljöförvaltningen och Polismyndigheten kan konstateras att det finns en sannolikhet för att myndigheterna i det enskilda fallet kan komma att avstyrka ansökan. För

att en ansökan ska bifallas krävs förutom tillstyrkande från remissinstanserna även att dispositionsrätten är styrkt och att de övriga krav som uppställs i alkohollagen om bland annat om lämplighet är uppfyllda. Ett beslut om avslag på en ansökan kan överklagas.

Ansvariga

Rebecca Bichis Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef